Přehled témat ke státní bakalářské zkoušce

Kariérové poradenství a vzdělávání

Kariérové poradenství

KP 1. Jaké jsou klíčové komponenty kariérního řízení a jaký je jejich význam v kontextu celoživotního vzdělávání?

Psychologické a sociální aspekty nezaměstnanosti. Analyzujte dopady dlouhodobé nezaměstnanosti na psychické zdraví a sociální fungování člověka, včetně role stereotypů a stigmatizace. Popište fáze dlouhodobé nezaměstnanosti a diskutujte, jakou roli má kariérový poradce v jednotlivé fázi a na co se zaměřuje.

Jak principy konstruktivismu ovlivňují roli poradce a jeho práci s klientem?

KP 2. Popište proces tvorby kariérního portfolia a jeho význam pro plánování profesní dráhy.

Nezaměstnanost a její souvislosti. Vysvětlete základní pojmy (definice nezaměstnanosti, ekonomicky aktivní/neaktivní člověk, hlavní typy nezaměstnanosti) a ukazatele nezaměstnanosti, charakterizujte vývoj zaměstnanosti a nezaměstnanosti v ČR a EU a faktory, které ho ovlivnily a diskutujte vliv moderních technologií na vývoj pracovního trhu.

Jaká je základní technika užívaná v sociodynamickém přístupu. Techniku pojmenujte. Buď popište, jak se technika používá (včetně příkladů konkrétních otázek), nebo používání předveďte se členem komise v roli Vašeho klienta.

KP 3. Charakterizujte politické rámce EU, mezinárodní organizace (OECD, CEDEFOP, UNESCO) a vysvětlete jejich roli a působení v oblasti kariérového poradenství.

KP 4. Popište rozdíly v profesním ukotvení kariérového poradce v různých zemích. Vysvětlete podstatné shody a rozdíly.

KP 5. **Lidé znevýhodnění na trhu práce**. Popište hlavní skupiny osob znevýhodněných na trhu práce, uveďte právní rámec jejich podpory a současné statistiky v ČR a EU, diskutujte hlavní překážky, kterým jednotlivé skupiny na trhu práce čelí.

KP 6. **Zaměstnávání osob se zdravotním postižením**. Vysvětlete základní terminologii (OZP, OZZ, pokles pracovní schopnosti, pracovní rehabilitace apod.). Charakterizujte legislativní rámec, možnosti pracovního uplatnění a formy podpory osob se zdravotním postižením na otevřeném a chráněném trhu práce.

KP 7. **Poradenství pro osoby znevýhodněné na trhu práce.** Popište strategie kariérového poradenství a podpory uvedených skupin: dlouhodobě nezaměstnaní, osoby 50+, rodiče. Vysvětlete příklady používaných metod a nástrojů (především obnova pracovních návyků, bilanční diagnostika, rekvalifikace), etická dilemata, genderové aspekty v kariérovém poradenství a možnosti spolupráce s dalšími odborníky.

KP 8. **Poradenský proces v kariérovém poradenství**. Vymezte poradenský proces v kariérovém poradenství a vysvětlete jeho hlavní cíle. Diskutujte různé přístupy k pojetí poradenského procesu (jako cílené interakce, jako životního procesu, jako řešení konkrétní události) a uveďte faktory, které jej mohou ovlivnit ze strany poradce i klienta.

KP 9. **Fáze poradenského procesu**. Popište, jak probíhá vedení poradenského procesu od prvního kontaktu po jeho ukončení. Vysvětlete smysl a obsah jednotlivých fází. Vysvětlete význam zakázky, cílů, monitorování jejich naplňování a zpětné vazby.

KP 10. **Přizpůsobování poradenského procesu potřebám klientů.** Vysvětlete principy přizpůsobování poradenského procesu a využívaných metod různým cílovým skupinám. Uveďte, jak se může lišit formulace zakázky, volba metod a způsob práce s klientem v závislosti na jeho věku, životní situaci a zkušenostech. Na konkrétních příkladech ukažte specifika práce.

KP 11. **Osobnost poradce a jeho profesionalita**. Vysvětlete roli osobnosti poradce v poradenském procesu, uveďte limity a možnosti sebereflexe. Uveďte, jak mohou osobnostní charakteristiky, hodnoty a postoje ovlivnit průběh procesu. Diskutujte nároky na profesionalitu, etiku (důvěrnost, hranice apod.) a profesní rozvoj kariérového poradce.

KP 12. Vysvětlete principy kariérového koučinku, popište jeho cíle, fáze a metody práce. Uveďte rozdíly mezi koučinkem a poradenstvím.

KP 13. Popište klíčové kompetence kariérového kouče a uveďte příklady koučovacích technik, které rozvíjejí sebeuvědomění, motivaci a odpovědnost klienta.

KP 14. Charakterizujte pojem kariérové poradenství, vymezte jeho předmět, cílové skupiny. Vyjmenujte některé tuzemské a zahraniční informační zdroje (odborné knihy, časopisy, odborné/metodické příručky, aplikace apod.).

KP 15. Uveďte resortní infrastrukturu kariérového poradenství v ČR a popište také hlavní české profesní organizace, asociace a platformy kariérového poradenství, stejně jako relevantní evropské sítě působící v této oblasti.

KP 16. Popište vznik kariérového poradenství a historický vývoj jeho základních teoretických přístupů (přístup/představitelé/časové ohraničení).

KP 17. Klasifikujte teorie kariérového poradenství včetně autorů na ty, které se zaměřují na obsah (co motivuje jedince) a ty, které se zaměřují na proces (jak se kariéra vyvíjí v čase).

KP 18. Popište význam teorie rysů a faktorů (Trait-and-Factor Theories) a interpretujte jednotlivé teorie, tj. (1) teorii Franka Parsonse; (2) teorii Johna Hollanda; (3) teorii pracovní adaptace; (4) Rodgerův plán sedmi bodů (Seven Point Plan).

KP 19. Popište význam vývojové teorie a interpretujte jednotlivé teorie, tj. (1) teorii Donalda Supera; (2) Ginzbergovu vývojovou teorii.

KP 20. Popište význam sociálně-kognitivní a sociálně-učební teorie a interpretujte jednotlivé teorie, tj. (1) sociálně-kognitivní kariérová teorie Lenta, Browna a Hacketa (Social Cognitive Career Theory-SCCT); (2) teorie sociálního učení kariérového rozhodování Johna Krumboltze (Krumboltz's Social Learning Theory of Career Decision Making-SLTCDM); (3) teorie plánované náhody (Planned Happenstance Theory).

KP 21. Popište význam konstruktivistické a narativní teorie a interpretujte jednotlivé teorie, tj. (1) teorie konstrukce kariéry Marka Savickase; (2) teorie chaosu v kariéře; (3) narativní teorie; (4) sociodynamická teorie/přístup.

KP 22. Popište klíčové kompetence kariérového poradce a vymezte principy efektivního poradenského rozhovoru.

KP 23. Uveďte možnosti a metody využívané v kariérovém poradenství a popište jejich přínos pro práci s klientem.

KP 24. Vysvětlete trendy kariérového poradenství v 21. století a jejich dopad na poradenskou praxi.

KP 25. Definujte distanční kariérové poradenství a popište jeho základní formy a specifika práce kariérového poradce v distančním prostředí.

KP 26. Charakterizujte nástroje distančního kariérového poradenství a zhodnoťte jejich využití v praxi.

KP 27. Vysvětlete, jaké legislativní předpisy musí ovládat kariérový poradce a proč.

KP 28. Jaké jsou hlavní povinnosti a odpovědnosti kariérového poradce z hlediska právní etiky?